

ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ-ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΠΡΟΣΤ. ΦΥΤΩΝ ΠΟΙΟΤ. &
ΦΥΤΟΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΝΑΥΠΛΙΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΠΑΡΑΛ. ΟΔΟΣ ΝΑΥΠΛΙΟΥ-
Ν.ΚΙΟΥ- Τ.Κ 21100-ΝΑΥΠΛΙΟ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: ΦΟΥΣΚΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ
Τηλ2752 026241
email: hfouskaris@minagric.gr

Ναύπλιο 24-10-2023
Αριθ. Πρωτ. : 1183/325111

Προς : Εξαγωγικούς φορείς νωπών
οπωροκηπευτικών Αργολίδας-
Λακωνίας-Κορινθίας

Κοιν : 1. Γεωπόνους της Υπηρεσίας μας
2. Καταστήματα εμπορίας Φ.Π.

Θέμα : Προδιαγραφές εσπεριδοειδών

Σχετ. : 1. ΚΑΝ (ΕΕ) 543/2011, όπως τροποποιήθηκε από τον ΚΑΝ (ΕΕ) 594/2013
2. ΚΑΝ (ΕΕ) 852/2004, «Για την υγιεινή των τροφίμων»
3. Ν.4235/2014 (ΦΕΚ Α 32) «Διοικητικά μέτρα, διαδικασίες και κυρώσεις...»

Με την έναρξη εμπορίας των εσπεριδοειδών, σας επισημαίνουμε τα σημεία, τα οποία θα πρέπει να προσεχθούν ιδιαίτερα κατά την συγκομιδή, τυποποίηση, διακίνηση και εμπορία για την περίοδο 2023 - 2024.

Σύμφωνα με τον πιο πάνω σχετικό (1) Κανονισμό, για τα εσπεριδοειδή προβλέπονται ειδικές προδιαγραφές εμπορίας και η τυποποίηση είναι υποχρεωτική, τόσο στο εσωτερικό των Κρατών Μελών, επομένως και εντός της χώρας, όσο και στα εξαγόμενα προς τις Τρίτες Χώρες. **Απαγορεύεται η διακίνηση εσπεριδοειδών προς τις αγορές απευθείας απ' το χωράφι, χωρίς να έχουν υποστεί τυποποίηση και συσκευασία. Έλεγχοι θα γίνονται από τις Αρμόδιες αρχές σε όλα τα στάδια διακίνησης και θα επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις.**

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί σε ότι αφορά την περιεκτικότητα σε χυμό (μεγαλύτερη του 33% στα πορτοκάλια, 25% στα Λεμόνια και 33% για τις κλημεντίνες), τον χρωματισμό και τον κατάλληλο βαθμό ωριμότητας (για τα πορτοκάλια ο δείκτης ωριμότητας σάκχαρα/οξέα να είναι μεγαλύτερος του 6,5). Η ύπαρξη των παραπάνω προδιαγραφών εξασφαλίζει την ποιότητα των διακινούμενων εσπεριδοειδών και το κύρος της χώρας στους τόπους προορισμού.

Επιπλέον, η κατάσταση ωριμότητάς τους έχει ιδιαίτερη σημασία διότι τους επιτρέπει να αντέξουν στις συνθήκες μεταφοράς και μεταχείρισης και να φθάσουν στον τόπο προορισμού σε καλή κατάσταση. Πριν ξεκινήσει η αποστολή φορτίων, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι υπάρχει επαρκής ποσότητα για να καλυφθεί η ζήτηση από προϊόντα με επαρκή ωριμότητα, έτσι ώστε να μην αποστέλλονται φορτία εσπεριδοειδών που δεν πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές.

Πριν την έναρξη της συγκομιδής, οι ενδιαφερόμενοι έμποροι θα πρέπει να αποστείλουν αντιπροσωπευτικά δείγματα εσπεριδοειδών στο ΠΚΠΦ&ΠΕ Ναυπλίου και να λάβουν θετική απάντηση την οποία θα επιδεικνύουν στον αρμόδιο ελεγκτή της Υπηρεσίας μας. Οι εγκεκριμένοι έμποροι μπορούν να διενεργούν μόνοι τους τις σχετικές αναλύσεις και να τηρούν τα αποτελέσματα στο αρχείο τους. Επισημαίνεται ότι, η υποχρέωση πλήρωσης των ποιοτικών προδιαγραφών ισχύει για όλα τα φορτία, ανεξάρτητα από το αν επιλέγονται από το σύστημα για έλεγχο. Η Υπηρεσία μας θα προβεί σε έκτακτους ελέγχους

σε επιχειρήσεις εμπορίας εσπεριδοειδών για διαπίστωση της συμμόρφωσης με τις προαναφερθείσες προδιαγραφές.

Αποπρασινισμός - Χρήση αιθυλενίου

Τα εσπεριδοειδή τα οποία πληρούν τα ανωτέρω κριτήρια ωριμότητας με εξαίρεση τον χρωματισμό μπορούν να αποπρασινισθούν. Η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται μόνο όταν δεν αλλοιώνονται οι άλλοι οργανοληπτικοί χαρακτήρες (γεύση, άρωμα, κλπ) και ακολουθούνται οι σχετικές οδηγίες αποπρασινισμού.

Για τα εσπεριδοειδή που θα υποστούν την τεχνική του αποπρασινισμού θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στους μετέπειτα χειρισμούς διότι οι καρποί καθίστανται εξαιρετικά ευαίσθητοι, υποβαθμίζονται εύκολα και γρήγορα, με αποτέλεσμα να φθάνουν στον προορισμό τους με σαπίσματα και επιφανειακές αλλοιώσεις. Για τον σκοπό αυτό η μεταφορά των καρπών συνιστάται να γίνεται μόνο με ψυκτικά μέσα μεταφοράς (ψυγεία). Στα μέσα συσκευασίας θα τίθεται η ένδειξη «**DEGREENED**» (Αποπρασινισμένα).

Τα σκευάσματα αιθυλενίου που χρησιμοποιούνται για τον αποπρασινισμό των εσπεριδοειδών, κατατάσσονται στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Κατά συνέπεια απαιτείται η έγκριση διάθεσης στην αγορά από την Αρμόδια Αρχή, προκειμένου αυτά να χρησιμοποιηθούν με ασφάλεια, διαφορετικά προβλέπονται πρόστιμα και ποινικές κυρώσεις (άρθρα 9 και 10 του Ν. 4036/2012 (ΦΕΚ Α'8)).

Απαγορεύεται η χρήση χρωστικών ουσιών ή άλλων ουσιών που μπορούν να αλλάξουν το χρώμα των καρπών είτε ξεχωριστά, είτε σε μίγμα με το κερί. **Οι καρποί εσπεριδοειδών που θα έχουν πρόσθετες χρωστικές ουσίες θα αντιμετωπίζονται ως νοθευμένα τρόφιμα, θα δεσμεύονται και θα επιβάλλονται διοικητικές (πρόστιμο 500-30.000 €) και ποινικές κυρώσεις (φυλάκιση τουλάχιστον 3 μηνών), σύμφωνα με το νόμο 4235/2014 (σχετικό 3).**

Σήμανση

Σε ότι αφορά την σήμανση των μέσων συσκευασίας, στην κύρια όψη κάθε τελικού μέσου συσκευασίας θα πρέπει, κατ' ελάχιστο, να αναγράφονται:

- τα στοιχεία ταυτότητας του συσκευαστή ή και αποστολέα
- το μητρώο εμπόρων (ΟΚ) όπως έχει δοθεί από την αρμόδια ΔΑΟΚ για κάθε προϊόν
- το είδος του προϊόντος και η ποικιλία όπου απαιτείται, π.χ. στα πορτοκάλια
- η καταγωγή του προϊόντος
- τα εμπορικά χαρακτηριστικά (κατηγορία, μέγεθος...)
- η ένδειξη της χρησιμοποίησης συντηρητικών ή άλλης ουσίας, π.χ. κερί
- ο κωδικός ιχνηλασιμότητας, ο αριθμός παρτίδας ή ο κωδικός παραγωγού (ΟΚ), επί της συσκευασίας.
- Ειδικά για τα αποπρασινισμένα εσπεριδοειδή θα τίθεται η ένδειξη '**DEGREENED**'.

Αναγγελίες

Από 15/9/2014 οι αναγγελίες για όλα τα φορτία νωπών οπωροκηπευτικών τα οποία εξάγονται/ αποστέλλονται προς χώρες της Ε.Ε. ή εισάγονται/ παραλαμβάνονται από χώρες της Ε.Ε., υποβάλλονται **μόνο ηλεκτρονικά**, στον ισότοπο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων : <http://e-services.minagric.gr/>.

Για την εύρυθμη λειτουργία του Ποιοτικού - Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου και, για να μην υπάρχουν καθυστερήσεις και παρακώλυση της εμπορικής δραστηριότητας, θα πρέπει οι αναγγελίες να υποβάλλονται από την προηγούμενη ημέρα ή το αργότερο μέχρι τις 10:00 της ημέρας φόρτωσης. Για τις φορτώσεις κατά το Σάββατο, την Κυριακή και λοιπές αργίες, η αναγγελία θα πρέπει να γίνεται μέχρι τις 14:00 της προηγούμενης εργάσιμης ημέρας.

Οι αναγγελίες των πρώτων φορτίων της φετινής εξαγωγικής περιόδου θα πρέπει να γίνουν τουλάχιστον 24 ώρες πριν τη φόρτωση και οπωσδήποτε πριν την έναρξη της συσκευασίας, ώστε να υπάρχει το περιθώριο ελέγχου τήρησης των προδιαγραφών εμπορίας.

Σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος το φορτίο πρέπει να συνοδεύεται με έντυπη αναγγελία, πρωτοκολλημένη από την αρμόδια Υπηρεσία.

Αν μετά από έλεγχο διαπιστωθεί φορτίο χωρίς αναγγελία, τότε ο εξαγωγέας θα παραπέμπεται στην Επιτροπή Κυρώσεων, για την επιβολή προστίμου (3.000-10.000 €). Επίσης, η αποστολή φορτίου χωρίς έλεγχο, ενώ αυτό έχει επιλεγεί για έλεγχο από το σύστημα και δεν έχει απαλλαγεί από τον αρμόδιο ελεγκτή, θεωρείται ως άρνηση ελέγχου και τιμωρείται με πρόστιμο (1.000 - 30.000 €) και ποινικές κυρώσεις (φυλάκιση τουλάχιστον 3 μηνών).

Χώροι συσκευαστηρίων

Τα συσκευαστήρια των εσπεριδοειδών και, γενικότερα των νωπών οπωροκηπευτικών, θα πρέπει να διαθέτουν άδεια λειτουργίας (στο όνομα /επωνυμία του συσκευαστή) ή νομίμως να εξαιρούνται από την υποχρέωση αυτή. Οι χώροι των συσκευαστηρίων θα πρέπει να πληρούν τους όρους ασφάλειας και υγιεινής των τροφίμων σύμφωνα με τον ΚΑΝ (ΕΕ) 852/2004 και να διαθέτουν τον απαραίτητο εξοπλισμό, ώστε το τελικό προϊόν να είναι σύμφωνο με τις προδιαγραφές του ΚΑΝ (ΕΕ) 543/2011. Το προσωπικό θα πρέπει να είναι εκπαιδευμένο σε θέματα φυτοϋγείας, ποιότητας, ασφάλειας και υγιεινής, ανάλογα με την ειδικότητά τους και να διαθέτουν πιστοποιητικά υγείας. Επίσης, θα πρέπει να διαθέτουν ειδικό χώρο με τράπεζα ελέγχου και επαρκή φωτισμό, για χρήση από τους ελεγκτές των αρμόδιων αρχών.

Οι υπεύθυνοι των συσκευαστηρίων πρέπει να παρέχουν κάθε πληροφορία και νόμιμη διευκόλυνση για την εξυπηρέτηση των ελέγχων. Υπενθυμίζουμε ότι, η παρεμπόδιση του ελέγχου αποτελεί σοβαρή παράβαση της ισχύουσας νομοθεσίας και επιφέρει διοικητικές (πρόστιμο 1.000 - 30.000 €) και ποινικές κυρώσεις (Ν. 4235/2014 -ΦΕΚ Α 32, Ν. 4036/2012 -ΦΕΚΑ 8).

Η υπηρεσία μας διενεργεί επιθεωρήσεις σε όλα τα συσκευαστήρια προκειμένου αυτά να καταταθούν σε κατηγορία κινδύνου ανάλογα με τη συμμόρφωσή τους με την ισχύουσα νομοθεσία. Βάσει αυτής της κατάταξης καθορίζεται η συχνότητα ελέγχων επί των αναγγελιών.

Φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις τρίτων χωρών

Οι υπεύθυνοι των συσκευαστηρίων που επιθυμούν να αποστείλουν εσπεριδοειδή σε χώρες εκτός Ε.Ε. θα πρέπει να γνωρίζουν τις φυτοϋγειονομικές απαιτήσεις των χωρών αυτών και να τις γνωστοποιούν έγκαιρα και γραπτώς στις αρμόδιες ΔΑΟΚ.

Ειδικά για εξαγωγή σε χώρες με συγκεκριμένα παθογόνα σε καραντίνα (π.χ. μύγα Μεσογείου), θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία προληπτικά μέτρα όπως επιλογή μη προσβεβλημένων κτημάτων, αποθήκευση και μεταφορά υπό ψύξη, αποτροπή εισόδου εντόμων εντός του συσκευαστηρίου, εκπαίδευση προσωπικού, παρακολούθηση πληθυσμών εντόμων με κατάλληλες παγίδες

Διακίνηση καρπών εσπεριδοειδών με φύλλα και ποδίσκους εντός της Ε.Ε.

Επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις η διακίνηση εσπεριδοειδών με φύλλα και ποδίσκους εντός της Ε.Ε. και φυσικά εντός της

χώρας. Επισημαίνουμε ότι, η διακίνηση εσπεριδοειδών με φύλλα και ποδίσκους, χωρίς συνοδεία Φυτοϋγειονομικού Διαβατηρίου, αποτελεί παράβαση της φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας και τα φορτία που θα εντοπίζονται, θα δεσμεύονται και θα επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

Επιπλέον προσοχή πρέπει να δοθεί στη χρήση μυκητοκτόνων ή άλλων φυτοπροστατευτικών προϊόντων που χρησιμοποιούνται μετασυλλεκτικά, ώστε να έχουν έγκριση για τη συγκεκριμένη χρήση και να ακολουθούνται πάντα οι οδηγίες της ετικέτας. Είναι φανερό ότι αυξημένα υπολείμματα ή η χρήση μη εγκεκριμένων σκευασμάτων μετασυλλεκτικά, είναι σοβαρές παραβάσεις, αφού αποτελούν κίνδυνο για την υγεία του καταναλωτή και επιβάλλονται οι διοικητικές και ποινικές κυρώσεις του Ν. 4036/2012. Προκειμένου να αποφύγουμε τα παραπάνω και να μην βρεθούν μη επιτρεπόμενα υπολείμματα σε διακινούμενα προς εξαγωγή φορτία εσπεριδοειδών συστήνεται οι εξαγωγικοί φορείς να διενεργούν και οι ίδιοι ελέγχους σε προμηθευτές τους παραγωγούς, στο χωράφι ή και στο συσκευασμένο προϊόν.

Η Υπηρεσία μας, σε συνεργασία και με άλλες αρμόδιες αρχές, θα διενεργεί έκτακτους ελέγχους σε όλα τα στάδια διακίνησης των νωπών οπωροκηπευτικών και καθ' όλη τη διάρκεια του 24ώρου. Οι παραβάτες της νομοθεσίας θα παραπέμπονται για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών και ποινικών κυρώσεων και τα προϊόντα, κατά περίπτωση θα δεσμεύονται.

Θα είμαστε στη διάθεσή σας για παροχή διευκρινίσεων, με σκοπό την ομαλή διεξαγωγή των ελέγχων και την απρόσκοπτη διακίνηση των προϊόντων προς τις αγορές του εξωτερικού.

Ο ΤΜΗΜΑΤΑΡΧΗΣ Α/Α

ΦΟΥΣΚΑΡΗΣ ΗΛΙΑΣ